

Análise FGE

As eleccións europeas e a renovación do ciclo institucional da UE

O vindeiro mes de xuño, entre os días 6 e 9, celébranse nos Estados membros da UE eleccións ao Parlamento Europeo para elixir aos eurodeputados que conformarán a **décima lexislatura** desta institución colexisladora da UE.

Data de publicación: 26 de abril de 2023

Contacto: bruselas@fundaciongaliciaeuropa.eu

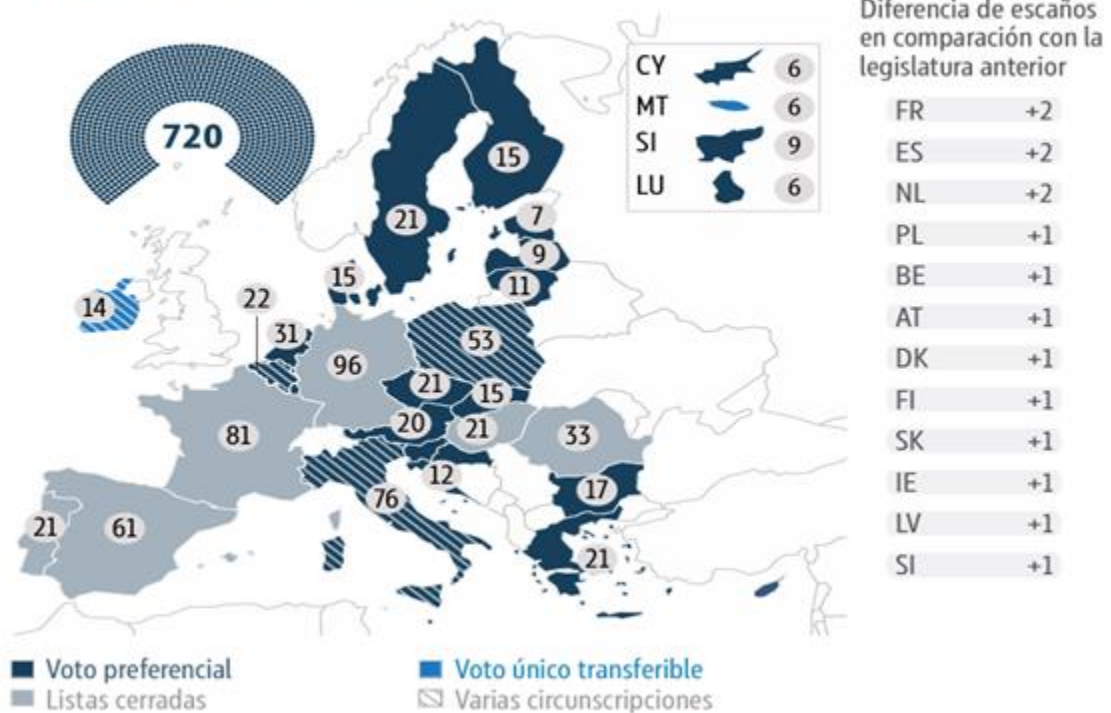
Eleccións europeas

Entre o 6 e o 9 de xuño celébranse eleccións ao Parlamento Europeo para elixir aos eurodeputados que conformarán a **décima lexislatura** desta institución colexisladora da UE .

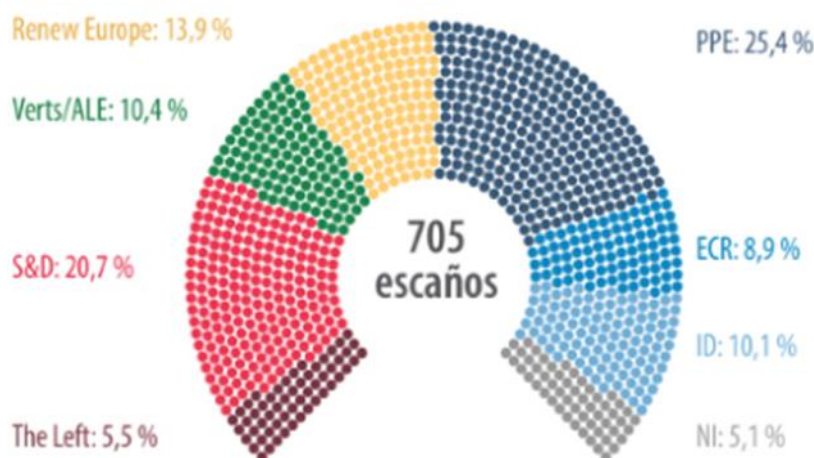
A presente lexislatura 2019-2024 arrancou con 750 deputados, pero trala reasignación producida por motivo do Brexit, a súa composición final quedou en 705 eurodeputados. En setembro de 2023 produciuse unha segunda reasignación con vistas ás vindeiras eleccións, sumando 15 escaños máis.

Por tanto, o Parlamento Europeo contará con 720 escaños no próximo mandato institucional, e España aumentará a súa representación en 2 escaños respecto á lexislatura actual, pasando a ter asignados 61. Os escaños do Parlamento Europeo repártense de maneira proporcional á poboación de cada Estado membro.

Sistema de votación y número de escaños

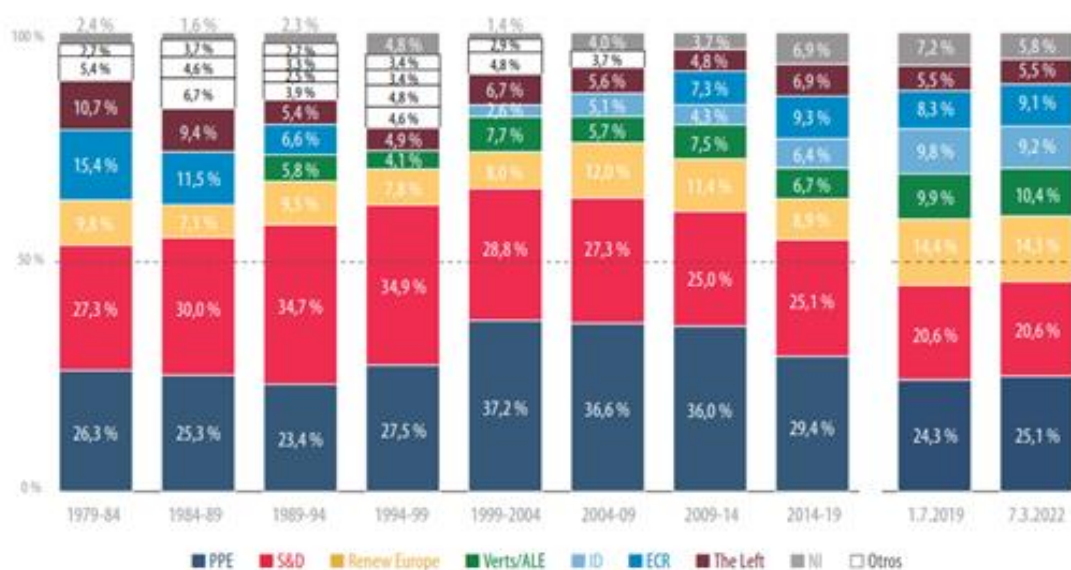
En termos de composición política, velaquí a **composición actual do Parlamento Europeo**:

A cámara está formada por sete grupos políticos:

1. **Partido Popular Europeo** (Demócrata-Cristiáns) (PPE). 179 escaños (25,4%)
2. **Alianza Progresista de Socialistas e Demócratas** (S&D). 146 escaños (20,7%)
3. **Renew Europe** (coalición da antiga Alianza de Liberais e Demócratas Europeos (ALDE), o Partido dos Demócratas Europeos (PDE) e o partido do presidente francés Emmanuel Macron (antes *Republique en Marche*, agora *Renaissance*). 98 escaños (13,9%).
4. **Verdes/ Alianza Libre Europea** (Verts/ALE). 73 escaños (10,4%).
5. **Identidade e Democracia** (ID). Creado tralas eleccións de 2019, reúne a nove partidos de extrema dereita como a Liga en Italia (Salvini), a Agrupación Nacional de Francia (Le Pen), Alternativa para Alemaña ou o Vlaams Belang en Bélxica. 71 escaños (10,1%).
6. **Conservadores e Reformistas Europeos** (ECR). Creado en 2009, este grupo reúne actualmente a 15 partidos nacionais como Lei e Xustiza en Polonia (Morawiecki), Hermanos de Italia (Meloni), Vox en España ou a Nova Alianza Flamenca (De Wever). 63 escaños (8,9%).
7. **A Esquerda** (GUE-NGL, *The Left*). 39 escaños (5,5%)
8. Non inscritos (NI): 36 eurodeputados non están inscritos a grupo ningún

E a continuación, amósase a **evolución do peso dos grupos políticos** en cada legislatura, na que se aprecia a diminución da representatividade dos dous grandes grupos PPE e S&D:

O **auge da dereita nacionalista e a extrema dereita** nas enquisas parece maior, cunha predición de que poidan conseguir case unha cuarta parte dos escaños. Mesmo algunhas enquisas dan como gañadores a estes partidos en nove Estados membros.

Constituirían a terceira forza do Parlamento Europeo, se ben non terían capacidade para bloquear votacións, xa que isto require o 51% dos votos. Aínda así, algúns temen o auge da extrema dereita polas influencias euroescépticas que poidan ocasionar e por que poidan influír na axenda política europea en asuntos como o Estado de Dereito ou a inmigración, e bloquear ou descafeinar a axenda climática. Representantes destes partidos poderían tamén acadar postos de responsabilidade dentro do Parlamento, como presidir comisións ou formar parte da Mesa, algo que lles foi bloqueado ata agora.

Eleccións dos altos cargos da UE

Tralas eleccións, comeza unha negociación política entre os Estados membros para designar os máis altos cargos institucionais da Unión, sendo estes os seguintes:

- Presidente do Consello Europeo:** dirixe os traballos da institución do mesmo nome, composta polos 27 Xefes de Estado ou de Goberno dos Estado membro da UE e encargada de fixar as **prioridades xerais e a orientación política da Unión**, determinando así a dirección que deben tomar as políticas e actos legislativos elaborados. O Consello Europeo non conta con competencias legislativas; é dicir, non participa na elaboración das leis, senón que fixa os obxectivos que estas deben perseguir. A institución tamén establece a **política exterior e de seguridade común** tendo en conta os intereses estratéxicos da UE, e **representa á UE no exterior neste ámbito**.

- **Presidente da Comisión Europea:** O máis alto funcionario executivo da UE, que orienta politicamente á Comisión no seu labor de propoñer e facer cumprir a lexislación da UE, aplicar as políticas e xestionar o orzamento comunitario. Tamén convoca e preside as reunións do Colexio de Comisarios, participa nas reunións do G7 e contribúe aos grandes debates no marco do Parlamento Europeo e entre os gobernos nacionais.
- **Presidente do Parlamento Europeo:** este cargo encárgase de representar ao Parlamento en cuestións xurídicas e nas súas relacións internacionais, garante o cumprimento dos procedementos parlamentarios e supervisa as actividades do Parlamento e das comisións parlamentarias. Este posto elíxese dúas veces por lexislatura europea, ao comezo e no ecuador da mesma, por un mandato de 2 anos e medio.
- **Alto Representante da Unión para Asuntos Exteriores e Política de Seguridade:** é un dos comisarios e vicepresidentes da Comisión Europea, responsable de coordinar e dirixir a Política Exterior e de Seguridade Común (PESC) da UE, incluída a Política Común de Seguridade e Defensa (PCSD). De acordo coas súas atribucións, preside o Consello da UE na súa formación de Asuntos Exteriores e dirixe a Axencia Europea de Defensa e o Servizo Europeo de Acción Exterior (SEAE), que é o servizo diplomático da UE.

A elección destes postos responde a un complexo xogo de equilibrios entre familias políticas e Estados membros, debido a que todos eles, salvo a presidencia do Parlamento Europeo, deben ser nomeados por **maioría cualificada no Consello Europeo**. A presidencia do Parlamento Europeo é designada por maioría absoluta dos eurodeputados elixidos nas eleccións (o 50% máis un). Sen embargo, é común que a súa elección termine sendo parte das transaccións entre capitais e familias políticas europeas -seguindo acordos previos e ligados ás negociacións doutros altos cargos-.

Tras a elección do presidente da Comisión Europea, comeza o proceso de **designación do resto do colexio de comisarios**, composto por 25 comisarios máis o alto representante da Unión para Asuntos Exteriores e Política de Seguridade (que se elixe de maneira independente, por maioría cualificada do Consello Europeo). Cada Estado membro propón a un dos 25 candidatos a comisario e a carteira que ocupará, en consulta co presidente da Comisión.

Despois, os comisarios han de superar audiencias individuais nas comisións de traballo do Parlamento Europeo, onde se examina a súa independencia e idoneidade para o posto. Nas últimas lexislaturas, un ou dous candidatos a comisario non pasaron esta proba. Unha vez obtido o visto bo das comisións, a composición do Colexio de Comisarios é sometida en bloque á votación do pleno do Parlamento Europeo.

A elección da presidenta da Comisión: o sistema de *spitzenkandidaten*

Inmediatamente despois das eleccións, e conforme aos Tratados da UE (conxunto de acordos internacionais entre os Estados membro que conforman a base constitucional da Unión), o Consello Europeo debe propor, por **maioría cualificada**, a un candidato á **presidencia da Comisión Europea** tendo en conta o resultado das eleccións, para logo sometelo á aprobación da Eurocámara.

Así e todo, os grupos políticos do Parlamento Europeo avogaron nos últimos anos por utilizar un sistema de designación diferente, a partir dunha lista de *spitzenkandidaten* ou “**candidatos principais**” designados por cada unha das familias políticas europeas antes das eleccións, de forma que o **candidato do grupo político con máis escanos** sexa, de oficio, o designado polos líderes europeos.

Con esta innovación constitucional preténdese que o **proceso de designación** sexa máis **transparente, xusto** e non estea suxeito ao “tira e afrouxa” que adoita entre líderes nacionais no seo do Consello Europeo. Tamén permitiría facer máis comprensible para os cidadáns da UE o proceso que conduce á elección do Presidente da Comisión e reforzar a súa lexitimidade, ao **establecer un vínculo máis directo entre as eleccións europeas e o nomeamento deste cargo**.

A maioría das familias políticas europeas xa elixiron aos seus candidatos principais (PPE, PES, Verdes, Esquerda Europea, Renew Europe), agás **Identidade e Democracia (ID)** e o grupo dos **Conservadores e Reformistas Europeos (ECR)**, que non son partidarios desta fórmula:

- Ursula von der Leyen conseguiu o apoio do **Partido Popular Europeo (PPE)** para converterse na candidata principal do centro-dereita a principios de marzo;
- O actual comisario de Emprego, o luxemburgués Nicolas Schmit, foi designado polos **socialistas europeos**;
- **A coalición liberal de Renew Europe** designou a tres candidatos principais: Marie-Agnes Strack-Zimmermann representando a ALDE, o eurodeputado Sandro Gozi, candidato de EDP, e a eurodeputada e actual líder do grupo no Parlamento, Valérie Hayer, do grupo francés *Renaissance*. Esta última será a candidata encargada de dirixir a campaña e, seguramente, a que opte ao alto cargo.
- **Os Verdes** designaron aos actuais eurodeputados Terry Reintke (DE) e Bas Eickhout (NL)
- O **Grupo da Esquerda** nomeou ao austriaco Walter Baier, presidente do partido Esquerda Europea desde decembro de 2022.

Malia terse aplicado este sistema de *spitzenkandidaten* na elección de **Jean-Claude Juncker** como presidente da Comisión en 2014, non foi así en 2019, pois finalmente o cabeza da lista máis votada nas eleccións, o alemán de centro-dereita Manfred Weber, non obtivo o beneplácito do Consello Europeo. No seu lugar, foi proposta a tamén alemá **Úrsula von der Leyen**, a partir do consenso entre os líderes nacionais alemán (Angela Merkel) e francés (Emmanuel Macron), obtendo o respaldo do Consello Europeo e, posteriormente, do Parlamento Europeo.

Segundo a prensa e analistas da política europea, a presidencia da Comisión e do Parlamento poderían ser revalidadas por Úrsula von der Leyen (PPE) e Roberta Metsola (PPE), respectivamente.

No caso da Presidencia do Consello Europeo e do Alto representante non está tan claro: o primeiro podería ir parar a un socialista (Mette Frederiksen, primeira ministra de Dinamarca, ou Antonio Costa, primeiro ministro portugués) e o segundo, para os liberais (Kaja Kallas, primeira ministra de Estonia, parece ser a candidata máis clara).

Alguns outros nomes que soan para os *top jobs* son: Xavier Bettel (ex dirixente liberal luxemburgués), António Costa (ex primeiro ministro socialista portugués), Alexander de Croo (primeiro ministro liberal belga), Mario Draghi (tecnócrata italiano e ex xefe do BCE), Mette Frederiksen (primeira ministra danesa de centro-esquerda), Kaja Kallas (primeira ministra liberal estoniana), Enrico Letta (deputado e ex primeiro ministro italiano de centro-esquerda), Mark Rutte (ex primeiro ministro liberal holandés), Pedro Sánchez (presidente do goberno socialista español) e Leo Varadkar (líder irlandés de centrodereita).

Calendario orientativo

23/05, 15-17h	Debate cos candidatos principais organizado por Eurovisión
16-19/07	16-19/07 Sesión plenaria constitutiva do PE: elección do presidente, vicepresidente e comisións
Xullo	Reunión do Consello Europeo no que se designarán os altos cargos das institucións
16-19/09	Elección do presidente da Comisión Europea
Outubro	Proceso de designación dos comisarios, audiencias no PE
31/10	31/10 Fin do mandato da actual Comisión Europea
30/11	30/11 Fin do mandato do actual presidente do Consello Europeo